

„Trėj kulórj kunosz k pé lumé...” – zengték reggelente az iskolában a mai huszon-harmincasok elmúlt gyerekkorukban. 1989 decembere erre a tevékenységre is pontot tett, mint annyi más mindenre. Néhány hete azonban az a döntés született „odafenn”, hogy hétfőnként az iskolákban ismét kötelező lesz a román himnusz éneklése. Nofene, nálunkfelé nem lesz nagy keletje, az hétszentség. Egy kis himnusz történelmet és -körképet azonban megér.

A Román Királyság himnusza egészen a teljes kommunista hatalomátvételig volt a topon, a [Trăiască regele](#) (1884-től 1948-ig volt ez a hivatalos himnusza az országnak) a mindenkori román király dicsőítése volt –

[a dalt](#)

, ebből a szempontból talán az Egyesült Királyság himnuszához lehetne hasonlítani. A kommunisták aztán egy másik himnuszt vezettek be: az Összetört bilincsek, vagyis a

[Zdrobite cătușe](#)

öt évig (1948-1953) volt az ország himnusza, utána a

[Te slăvim, România](#)

(1953-77) de

Ceaușescuék ezt (is) megunták

és bevezették a mai huszonévesek által is esetleg ismert [Trei culori](#) -t, amit a '89-es események után már csak tévedésből játszottak le sportrendezvényen, vagy nosztalgiából énekelhették azok, akiknek jó volt '89 előtt. A forradalom napjaiban az egyik legnépszerűbb "sláger" a

[Deșteaptă-re](#)
lett,

[române](#)

mai napig ez az ország hivatalos himnusza, egyébként a

[történetét](#)

is meg lehet nézni.

Ha nevetni akarunk, akkor itt van egy érdekes szövegű [paródia](#) , illetve egy [rockos](#) hangzású [po](#)

[pos](#)

verzió. De meg lehet ezt csinálni

[gitárszólóban](#)

is.

Mint látjuk, a románok bátran és viccesen nyúlnak a himnuszukhoz – a magyarok ilyen szempontból talán érzékenyebbek, hiszen az **Anima Sound System** [remix-verziója](#) több mint tíz éve úgy kiverte a biztosítékot, hogy még a parlamentben is beszéltek róla.

Dopeman

, azaz Pityinger László,

[sajátos értelmezése](#)

még jobban felháborította a magyar társadalom egy részét.

A YouTube-nak köszönhetően azóta még [megjelent](#) néhány más [remix](#), döntse el az olvasó, hogy ezek mennyire gagyik vagy mennyire hallgathatók. Van egy gitáros verziónk is belőle,

Bujdosó János

(Kistehén zenekar)

[előadásában](#)

.

Egy himnusz feltüzel, érzéssel tölt el, erősít – jól tudják ezt a válogatott foci- és más csapatok tagjai is, akik a hivatalos meccsek előtt éneklük (ha éneklük) országuk himnuszát. Kicsit

olyan ez, mint a hadba vonulás,

a csata előtti felszívás és van, akiknél a szó szoros értelmében erről szól a nemzeti himnusz, például a franciáknál, hiszen a [Marsellaise](#) kifejezetten zavaros, háborús időkben keletkezett. Egy másik európai nép, az olasz szintén pattogós,

[tüzelős himnusszal](#)

megy neki a meccsnek, ezen a felvételen megfigyelhető, hogy talán Zambrotta és (az egyébként argentin) Camoranesi kivételével mindenki lélekből fújja.

Nagyon sokan vannak, akik nem tudják, hogy a himnusz énekeltetését kötelezővé tette az ország törvényeként. Ez a kötelező himnusz énekeltetését kötelezővé tette az ország törvényeként.

Über alles

S ha már a németekről szó került, ott sem sima az ügy, mert jelenleg a [harmadik szakaszt éneklik](#), az első kettőt már nem vállalják – egyébként itt is megfigyelhető, hogy Khedira, Özil, Podolski vagy Boateng nem énekelnek. Egyszerű a helyzet: ők nem német származásúak.

S itt van a kutya elásva vagy elesve, innen kanyarodunk vissza a kötelező román himnuszénekléshez – miért kell elvárni, kötelezővé tenni azt, hogy egy nem román nemzetiségű, de romániai állampolgár (mert Mesut Özil például török nemzetiségű, de német állampolgár) kötelezően himnuszt kell énekeljen?

Vannak még más szép himnuszok is. A svédek a [szép északi tájról danolnak](#), sokszor azért szurkolok egy-egy eb-n vagy vb-n nekik (is), mert az övék tetszik a legjobban. Régi és nagyon ismert [az angolok himnusza](#)

is, akik a király(nő) re kérnek oltalmat

Magyarok, székelyek, szerbek

Hozzánk nyilvánvalóan a magyar himnusz áll a legközelebb, mindig felemelő érzés magyar [váltogatott foci-](#)

vagy kézilabdameccsen énekelni, még ha egy nem túl vidám énekről van is szó. Mi magunkra kérünk áldást, nem a királynőre, de néha nálunk is akadnak olyan honosított sportolók, akik nem énekelték, nem éneklük a himnuszt – korábbi példa Vasile Miruță labdarúgó, napjainkban pedig Milorad Krivokapic kézilabdázó.

Ami szűkebb pátriánkat, régiókat illeti, a régi Székely Himnuszt már nagyon ritkán énekeljük, inkább a **Csanády György** és **Mihalik Kálmán** által szerzett dalt nyomjuk el az

ünnepségeken, [hoki-](#) vagy és [kézilabdameccseken](#).

Volt idő, amikor [tiltott volt](#), de valahogy akkor is megtaláltuk és megadtuk a módját neki. 1989 vége óta szerencsére zavartalanul lehet énekelni nemcsak a himnuszt, hanem mindent, amit akarunk, még akkor is, ha néha adódnak ebből problémák.

Szerbiai magyar ismerőssémmel történt meg, hogy öt szerb körbevette Temerinben, miután hallották, hogy magyarul beszél telefonon és veréséhez készülődve ráüvöltöttek, hogy énekeljen. A fiatalember rázendített a magyar himnuszt, s támadói – ekkora arcpirító merészség-vagányság hallatán – azonnal békén hagyták, sőt **sörözni is meghívták**.

Mert talán azt ők is tudták, hogy egy dolog közös kellene, hogy legyen minden himnuszban – tiszteletnek kell öveznie mindenütt és mindenhol, mert nem illik belekiabálni, kifütyülni más himnuszt. [Így](#) nem kellene viselkedni focimeccsen.

Középiskolai ének-zene tanárnő mesélte nemrég, hogy egy ifjú, 16-17 éves futballista fiúkból álló sportosztályban nem igazán tudta éneklésre nevelni az ifjakat, viszont találtak egy közös pontot – a fiatalok megtanulták énekelni és tisztelni a fontosabb európai országok himnuszt. Ami – amennyiben korosztályos vagy felnőtt válogatott labdarúgó válik majd belőlük – mindenképpen hasznukra lesz.

Mert aki nem tiszteli a másikat, a másikat, az annyit is ér. **Mint a himnuszban a balsors.**